

Instytucje działające na rzecz rozwoju obszarów wiejskich - wyzwania na przyszłość

dr hab. Danuta Kołodziejczyk
dr Adam Wasilewski
dr Marcin Gospodarowicz

Suchedniów 10-12 czerwca 2013

Zagadnienia przedstawiane:

- **Znaczenie instytucji działających na rzecz rozwoju obszarów wiejskich,**
- **Identyfikacja instytucji działających na rzecz rozwoju obszarów wiejskich na poszczególnych poziomach administracyjnych,**
- **Ocena instytucji działających na rzecz rozwoju obszarów wiejskich,**
- **Rekomendacje dla układu instytucjonalnego działającego na rzecz obszarów wiejskich.**

Instytucja to wyodrębniona struktura organizacyjna (organizacja/instytucja) i mechanizmy jej funkcjonowania

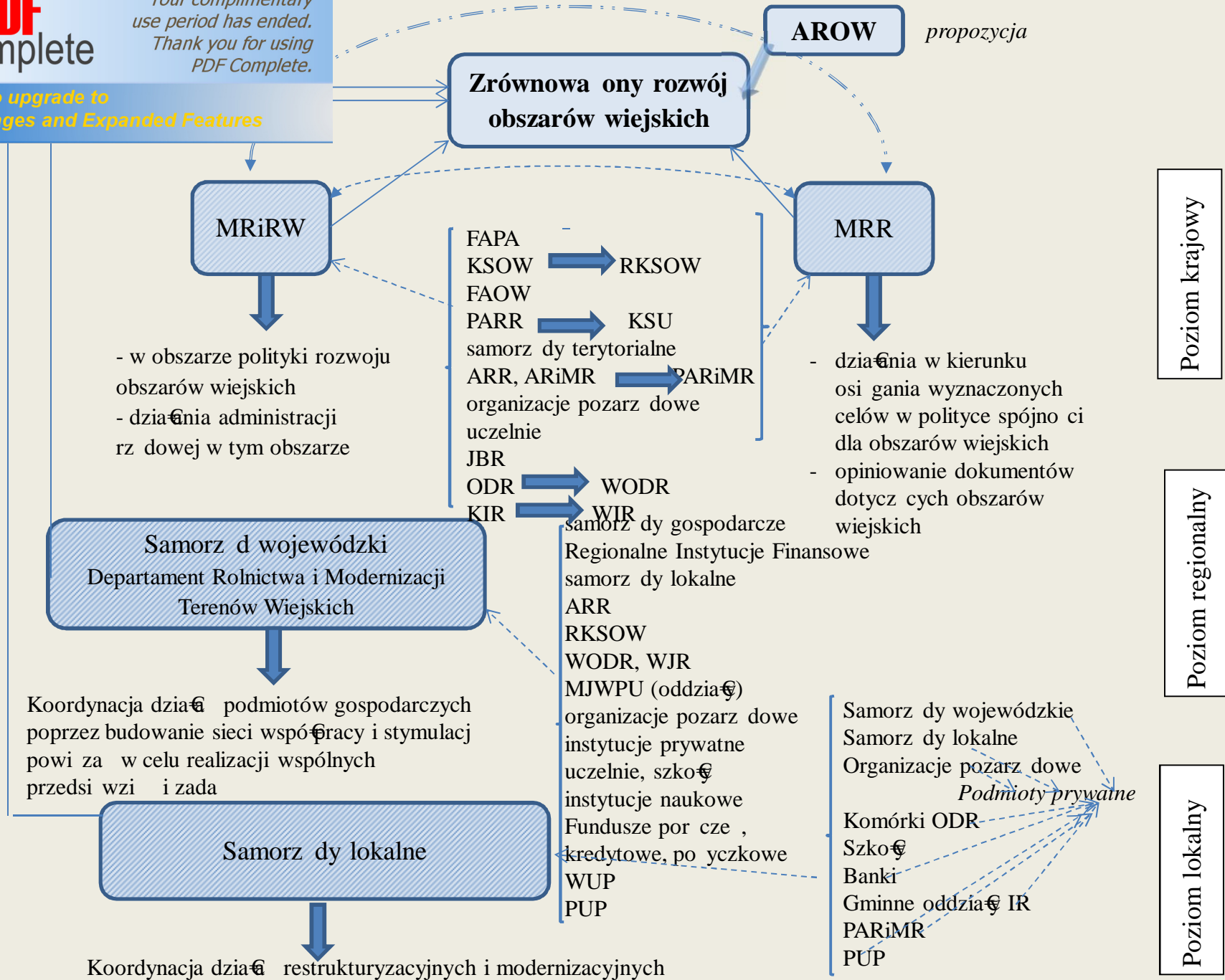
Znaczenie instytucji w rozwoju obszarów wiejskich

- **określa zachowanie ludzi w sposób względnie trwały, systematyczny, uporządkowany i przewidywalny,**
- **determinuje ludzkie zachowania, a poprzez skuteczność działania wpływa na zmniejszenie kosztów transakcyjnych,**
- **realizuje społeczne cele - odzwierciedla oczekiwania i interesy wszystkich grup uczestniczących w procesie rozwoju obszarów wiejskich.**

Główne czynniki zmian w układzie instytucjonalnym działającym na rzecz rozwoju obszarów wiejskich

- **dostosowanie polskiego prawodawstwa do regulacji prawnych obowiązujących w UE,**
- **utworzenie nowej struktury instytucjonalnej,**
- **wzrost znaczenia instytucji publicznej,**
- **poszerzenie uprawnień jednostek władzy publicznej niższego stopnia.**

**Identyfikacja najważniejszych instytucji
działających na rzecz rozwoju obszarów
wiejskich na poszczególnych poziomach –
ukierunkowanych na współpracę i koordynację**

*Your complimentary
use period has ended.
Thank you for using
PDF Complete.*

[Click Here to upgrade to
Unlimited Pages and Expanded Features](#)

Ocena skuteczność skoordynowanych działań podejmowanych przez instytucje działające na rzecz rozwoju obszarów wiejskich

Znaczenie współpracy i koordynacji w działalności instytucji

- **lepsze wykorzystanie zasobów będących w dyspozycji instytucji**
- **harmonijny rozwój obszarów wiejskich**
- **uniknięcie dublowania działań**
- **uniknięcie luk we wsparciu pewnych sfer działalności istotnych w rozwoju obszarów wiejskich**
- **przeciwdziałanie konkurencji w sektorze publicznym, w zakresie stosowania różnych instrumentów wsparcia na rzecz rozwoju obszarów wiejskich**
- **możliwość komplementarnego stosowania przez różne agendy sektora publicznego pozostających w ich gestii instrumentów wsparcia na rzecz rozwoju obszarów wiejskich**

*Your complimentary
use period has ended.
Thank you for using
PDF Complete.*

[Click Here to upgrade to
Unlimited Pages and Expanded Features](#)

Koordynacja i współpraca między samorządem wojewódzkim a samorządem gminnym

Samorządowy Instrument Wsparcia Rozwoju Mazowsza (SIWRM) – jako formalny mechanizm koordynacji

- **rozwój i modernizacja obszarów wiejskich**
- **poprawa jakości życia mieszkańców województwa**
- **poprawa spójności gospodarczej i przestrzennej**
  - **zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej terenów wiejskich**
  - **rozwój infrastruktury technicznej i transportowej**
  - **tworzenie warunków materialnych służących wyrównaniu szans edukacyjnych młodzieży wiejskiej**

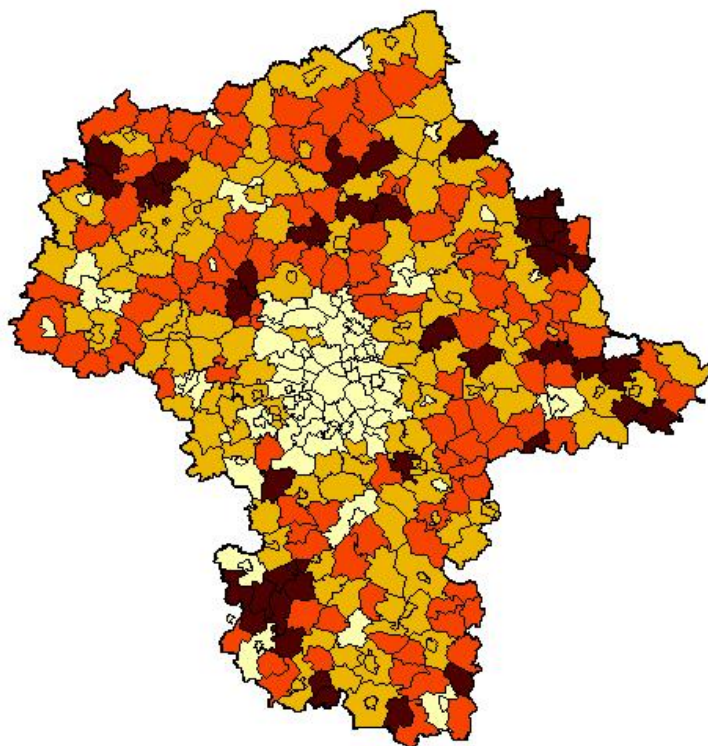
*Your complimentary
use period has ended.
Thank you for using
PDF Complete.*

[Click Here to upgrade to
Unlimited Pages and Expanded Features](#)

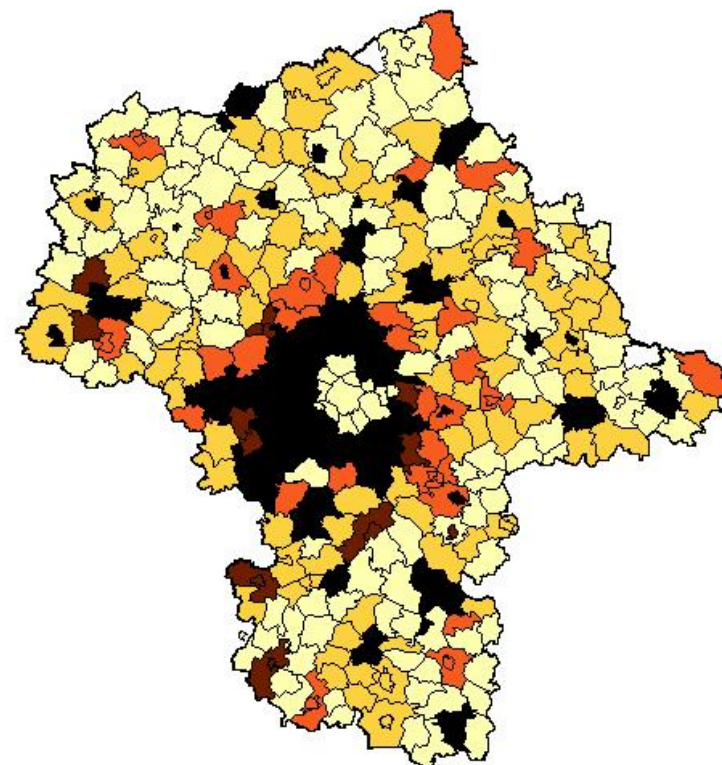
Ocena SIWRM działającego na rzecz rozwoju obszarów wiejskich

... ci pozyskanych
... a 1 mieszka ca w
gminach w latach 2005-2009

Miara rozwoju gospodarczego
w 2011 roku

■ niski poziom
■ średni niższy poziom
■ średni wyższy poziom
■ wysoki poziom

miara rozwoju gospodarczego 2011

■ do 70
■ 70-90
■ 90-110
■ 110-130
■ pow. 130

Relacje między wielkością pozyskanych środków finansowych z SIWRM a wybranymi wskaźnikami rozwoju gmin

Poziom pozyskanych środków z budżetu woj. mazowieckiego	Poziom rozwoju społeczno- gospodarczego*		Syntetyczny wskaźnik infrastruktury technicznej		Wydatki inwestycyjne na mieszkańca w gminie		% dochodów z UE w dochodach ogółem gminy w latach 2006-2009
	2005	2011	2005	2011	2005	2011	
niski	171,7	172,9	98,6	99,2	1339,5	2073,4	2,49
średnio niski	97,5	97,6	90,2	90,6	693,3	1149,4	1,50
średnio wysoki	72,1	73,0	74,5	76,2	511,1	844,0	1,60
wysoki	68,8	66,0	92,3	96,4	462,0	708,9	1,13

*Obszar badany = 100

*Your complimentary
use period has ended.
Thank you for using
PDF Complete.*

[Click Here to upgrade to
Unlimited Pages and Expanded Features](#)

Koordinacja i współpraca między instytucjami szczebla lokalnego

Współpraca i koordynacja instytucji publicznych w powiecie przasnyskim koncentruje się wokół:

- **aktywności poprawy infrastruktury,**
- **obiektów użyteczności publicznej,**
- **kreowania nowych miejsc pracy.**

Efekty współpracy i koordynacji samorządów lokalnych

- **powstanie Przasnyskiej Strefy Gospodarczej (PSG) / część włączona do Tarnobrzeskiej Strefy Ekonomicznej**
- **pełne uzbrojenie PSG w infrastrukturę komunalną drogową, energetyczną i teleinformatyczną**
- **przyciągnięcie inwestorów – powstało około 250 miejsc pracy**
- **wzrost aktywności innych instytucji i organizacji działających na terenie powiatu**

Podsumowanie

Powyższe rozważania prowadzą do wniosków:

- **wspieranie rozwoju obszarów wiejskich jest głównie domeną instytucji publicznych – rządowych i samorządowych,**
- **istotną rolę w rozwoju obszarów wiejskich na etapie zarówno programowania, jak i realizacji odgrywają samorzady terytorialne – jako organizator, finansista, doradca i koordynator rozwoju,**
- **skuteczność działań podejmowanych przez te instytucje na różnych poziomach wymaga zastosowania odpowiednich mechanizmów (sposobów działania), takich jak koordynacja i współpraca oraz instrumentów wsparcia tych form działalności.**

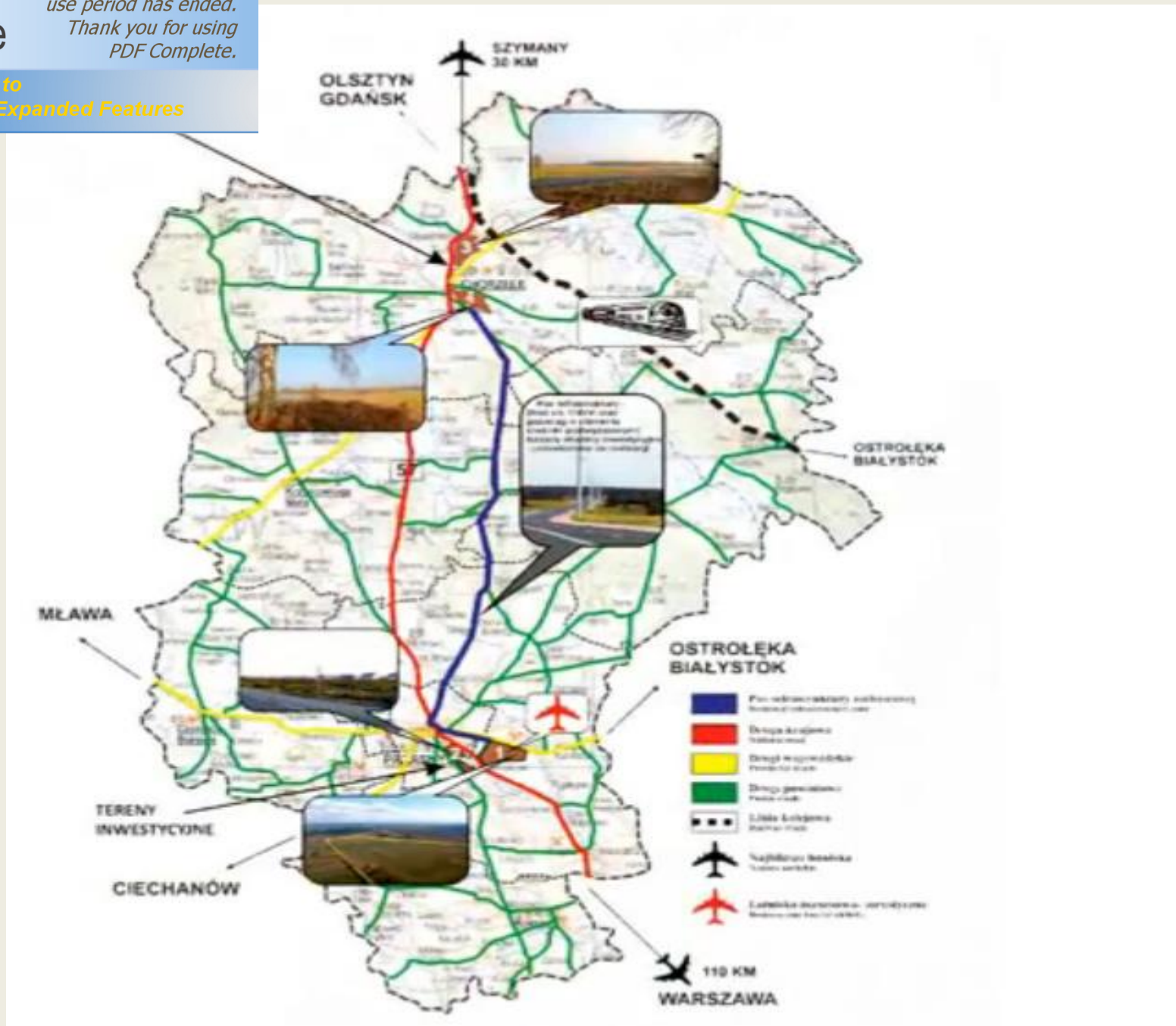
System instytucjonalny sprzyja procesom koordynacji?

Obecny system nie w pełni sprzyja tym procesom, ponieważ:

- **brak jest procedur opisujących funkcjonowanie procesu koordynacji, tj. wskazanie instytucji, ich funkcji i sposobów współpracy pomiędzy nimi na poszczególnych poziomach administracyjnych – zarówno na etapie programowania, jak i na etapie realizacji,**
- **w większości badanych przypadków dokumenty strategiczne określają kierunki rozwoju obszarów wiejskich na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym dotyczą różnych okresów programowania, bardzo rzadko powiązane są z okresem programowania UE,**
- **brak jest mechanizmów koordynacyjnych na szczeblu regionalnym pozwalającym na uzgodnienie relacji samorząd województwa – wojewoda; obecnie istnieje dualność władzy, niektóre kompetencje marszałka i wojewody (szczególnie jeśli chodzi o środki UE) pokrywają się; marszałek odpowiada za monitorowanie i rozliczenie pomocy UE, a wojewoda za jej programowanie i wdrażanie,**
- **brak jest mechanizmów pozwalających na uzgodnienie relacji administracji centralnej z samorządami; działania administracji centralnej wobec samorządów prowadzą się najczęściej do przerzucenia trudnych zadań, bez zapewnienia odpowiednich środków na ich realizację,**
- **nie najlepsze są instrumenty do rozwijania idei partnerstwa publiczno-prywatnego i publiczno-społecznego.**

Rekomendacja dla systemu instytucjonalnego działającego na rzecz rozwoju obszarów wiejskich

- **podwyższenie zdolności instytucjonalnej polityki rozwoju obszarów wiejskich o jeden akt prawny – ustawa o kształtowaniu rozwoju obszarów wiejskich,**
- **powołanie instytucji np. AROW, która by koordynowała działania i zmaksymalizowała komplementarność między MRiRW i MRR – na etapie programowania i realizacji,**
- **wzmocnienie samorządu wojewódzkiego w roli koordynatora (szczególnie z uwagi na wdrażanie nowych programów strategicznych rozwoju obszarów wiejskich na lata 2014-2020),**
- **stworzenie nowych instrumentów (szczególnie na poziomie lokalnym), które będą sprzyjać koordynacji i współpracy,**
- **zapewnienie instytucjom działającym na rzecz obszarów wiejskich stabilności finansowej.**

*Your complimentary
use period has ended.
Thank you for using
PDF Complete.*

[Click Here to upgrade to
Unlimited Pages and Expanded Features](#)

Dziękuję za uwagę